

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

Tételcímek a középszintű szóbeli érettségi vizsgára

a 12.B osztály számára (2022/2023)

Magyar nyelv

Kommunikáció

1. A kommunikációs folyamat tényezői és funkciói
2. A kommunikáció formája: a szóbeliség és az írásbeliség
3. A tömegkommunikáció jellemzői, funkciója, nyelvi és képi kifejezésformái

A magyar nyelv története

4. A nyelvi változás és a nyelvi állandóság jelenségei példákkal
5. A magyar nyelvtörténet forrásai – a nyelvemlékek
6. A nyelvújítás lényege és jelentősége példák alapján

Ember és nyelvhasználat

7. A nyelv, mint jelrendszer
8. A nyelvváltozatok rendszere, a nyelv vízszintes és függőleges tagolódása
9. Az információs társadalom hatása a nyelvhasználatra és a nyelvi érintkezésre

A nyelvi szintek

10. A magánhangzók és a mássalhangzók rendszere, a hangok találkozása
11. A helyesírás rendszerszerűsége
12. Az egyszerű mondat részei és felépítése

A szöveg:

13. A szövegösszetartó erő – jelentésbeli és grammatikai kapcsolóelemek
14. Mindennapi és hivatalos szövegek nyelvi jellemzői
15. Szövegtípusok kommunikációs, szerkezeti, nyelvi jellemzői

A retorika alapjai:

16. A nyilvános beszéd, a közszereplés főbb nyelvi és viselkedési kritériumai
17. Az érvelő szöveg jellemzői, néhány érvtípus

Stílus és jelentés

18. A többjelentésű és rokon értelmű szavak jellemzői és szerepe
19. A társalgási stílus ismérvei, minősége
20. A képszerűség eszközei a költői nyelvhasználatban

Irodalom

Művek a magyar irodalomból I. Kötelező szerzők

1. Petőfi Sándor forradalmi látomásköltészete
2. Bűn és bűnhődés Arany János balladáiban
3. Ady Endre: *Új versek* című verseskötetének stílusjegyei, formai jellegzetességei
4. Babits Mihály utolsó versei: szembenézés a halállal
5. Kosztolányi Dezső *Édes Anna* című regényének értelmezési lehetőségei
6. Összegzés, számvetés József Attila kései költészetében

Művek a magyar irodalomból II. Választható szerzők

7. Barokk szemlélet és műfaji hagyomány Zrínyi Miklós *Szigeti veszedelem* című eposzában
8. Jókai Mór: *Az arany ember* – a regény romantikus és realista vonásai
9. Nemzet- és történelemszemlélet Kölcsey Ferenc lírájában
10. Az elbeszélésmód sajátosságai Mikszáth Kálmán *A jó palócok* című kötetének néhány novellája alapján
11. Az újklasszicizmus Radnóti Miklós költészetében
12. A groteszk világlátás és ábrázolásmód Örkény István műveiben

Művek a magyar irodalomból III. Kortárs szerzők

13. Műfaji sokszínűség Varró Dániel költészetében

Művek a világirodalomból

14. A *Biblia* jellegzetes műfajai
15. A romantikus világlátás sajátosságai E. T. A. Hoffmann *Az arany virágcserep* című kisregényében
16. Az orosz realizmus jellegzetességei L. Ny. Tolsztoj *Ivan Iljics halála* című kisregénye alapján

Színház és dráma

17. A komikum megjelenési formái Molière *Tartuffe* című klasszicista komédiájában
18. Szerkesztésmód és létértelmezés – a drámai költemény műfajának meghatározó szerepe Madách Imre *Az ember tragédiája* című művében

Az irodalom határterületei

19. Egy szabadon választott irodalmi alkotás filmes adaptációjának bemutatása

Regionális kultúra és a határon túli irodalom

20. Iskolánk régi tanára: Szabó Magda – egy regényének bemutató értelmezése